

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 2. Solvuntur objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

actio poterit. Minor autem principalis probatur, quia si esset aliquid, quod nonnisi actionem sibi determinaret, & aliud nonnisi passionem, hoc ipso non essent similia, agere enim & pati non sunt similia, in presenti autem sunt illa duo similia.

RESPONDEBIS. Spectare ad Deum determinationem.

CONTRA erit. Simile additum simili, cum non agat ut experimur in simile, bene colligimus hanc determinationem non deponi ab illis similibus ponendam à Deo.

RESPONDEBIS 2. Ex hoc quod non sit ratio, cur unum potius agat quam aliud, sequi debere ut utrumque agat.

CONTRA, quia hoc tum temporis nonnisi contingit, quando passum est distinctum ab utroque agente, sed non in iis quæ pati deberent & agere eadem omnino.

RESPONDEBIS 3. Si calidum ut quatuor, agat in calidum ut quatuor ita, ut constituatur calidum ut sex, non erit ratio cur calidum ut sex, jam dissimile non agat in calidum ut quatuor. Contra hoc ipsum negatur quod calidum ut quatuor, possit agere in calidum aliud ut quatuor.

PROBATUR 3. Quando duo sunt æqualia virtute, si unum, aliquid tertium agere non possit, nec illud secundum agere poterit, & si unum non supponatur vim habere ad aliud agendum, nec secundum supponetur habere, sed calidum ut quatuor non potest intendere se ipsum. Ergo nec aliud calidum ut quatuor poterit intendere.

Punctum Difficultatis 2.

Solvuntur Objectiones.

Objectiones hæc petuntur ab experientiis. 1. Experientia est. Duo specula æquæ intensæ, refundunt in se ad invicem species obiectorum.

RESPONDETUR communiter. Unum simile, posse agere in simile, introducendo formam, in qua non sunt similia; & sic duo specula similia, agunt in se, quia unum introducit in aliud id ipsum, in quo non sunt similia, nempe speciem. *Hæc responsio*

NON SATISFACIT. Quia eodem iure dicam, quod calidum ut quatuor, simile calido ut quatuor, possint in se agere, & unum producere in alio calorem ut quinque, quia inducent formam, in qua non sunt similia, similia enim sunt gradibus quatuor, non quinque.

RESPONDETUR aliter. Hæc propositio: Simile non potest agere in simile, in hoc sensu vera est: quod scilicet simile non possit producere formam, quæ nata sit præstare id, quod jam præsupponitur haberi, in illis similibus, sive similia sint in homogeneis, sive in heterogeneis. Quia

autem duo specula æquæ terfa, similia in terstitudine, lucido, & aliis; has perfectiones jam in se non introducunt, sed nonnisi refrangunt species, in quibus non supponebantur esse similia, eodem modo solvenda est experientia: Cur duo vera similia se frangant: cur duo oculi oppositi species sibi transmittant, & similia.

2. Experientia est. Una manus calida ut quatuor, sentitur ab alia similiter calida ut quatuor. Ergo agit in illam.

RESPONDET 1. recentior Suarez. Unam manum sentire aliam, ratione aeris intermedii, qui nunquam est calidus æquæ. *Hæc responsio*

NON SATISFACIT, quia fieri potest ut se illæ manus, quoad aliquas partes contingant immediate, non mediante aere. Deinde experimur nos illo tactu pervenire ad id, quod resistit, nempe carnem manus, Ergo calor ille potius debet sentiri, qui est in manu.

RESPONDET 2. idem. Manum unam, sumptam sub potentia tactiva, sentire aliam sub obiecta tactus, quod consistit in duritie, asperitate, &c. Una autem manus penes hæc est dissimilis alteri: una quidem sumpta sub potentia ad tangere, altera ad tangi. *Hæc responsio*

NON SATISFACIT, quia si potest una manus, sumpta in ratione potentie tactivæ, sentire aliam, acceptam sub ratione obiecti tactus, dicam etiam simile agere in simile, simile inquam acceptum sub ratione agentis, in aliud simile sub ratione passi. Deinde procedit argumentum de perceptione ipsiusmet caloris, & urgeri potest difficultas, quomodo si sese sentiant ipsæ asperitates, non agat tunc simile in simile.

RESPONDET 3. aliquis produci eo casu speciem tactilem, quo posito, agit simile in simile, non secundum formam, secundum quam sunt similia. *Hæc responsio*

NON SATISFACIT. quia dubium est quod dentur istæ species tactiles. *Hinc aliter*

RESPONDETUR experientiæ. Duæ quidem manus calidæ sentiunt se ad invicem, & de hoc habemus experientiam, sed quod utraque sit æqualis caloris, de hoc nulla est experientia. Casu autem quo æquales essent in calore, possent se sentire, quia non in eo, in quo sunt similes illæ, agerent in se; non enim agerent augendo vel inducendo calorem, aut secundum qualitates, in quibus sunt similes, sed agerent in ipso sentire, unaquaque habente vim suam sentiendi, & prodeunte in actum illius. Et sicut dum unus intellectus intelligit alium, non agunt illi in se, sic nec duæ manus se invicem sentientes agunt in se.

3. Experientia est. Quando jam Petrus inducit sui species in aere, potest nihilominus Paulus producere sui species in aere. Ergo simile potest agere in simile.

RESPONDET Aliqui, species has differre non solis individuis, eo quod Essentialiter species

Punctum Difficultatis 3.

Resolvuntur quesita.

cles Petri, non sit nata representare nisi Petrum; sed quidquid sit de hac doctrina, verum est imprimis, quod una species non intendat aliam, tam bene enim si cetera sint paria causat sui visionem Petrus, praesente Paulo ac absente. Rursus quamvis concedatur, quod una species agat in aliam, non sequitur quod simile agat in simile, quia ad hoc ut dicatur agere simile in simile, est necesse ut non solum in specie, sed etiam in accidentibus sint similia; secundum quae accidentia agunt. Jam autem alia accidentia habet species Pauli, & alia species Petri. Denique quia earum virtutes, secundum quas agunt illae species, sunt virtutes producendi visionem, cumque una species, non causet in alia visionem, quam nata est causare, non censetur agere secundum virtutem agendi, quam habet; si non censetur agere, secundum virtutem agendi quam habet, hoc ipso non censetur simile, agere in simile.

Addo, quod sit aliud querere: An simile possit agere in simile, & aliud: An subiectum una qualitate informatum, possit qualitate ejusdem rationis iterato informari, si adferat id quod non adfert sola illa. Prima propositio est falsa, secunda vera, ostenditurque etiam in ipsa receptione, similibus graduum caloris, in eadem parte subiecti, quia aut hoc ipsum contingit, in receptione duarum specierum in eadem parte subiecti, consequenter, stare secum illae poterunt.

Quarta Experientia. Actus ut quatuor, intendit habitum ut quatuor, Ergo simile agit in simile.

RESPONDETUR. Actum & habitum non esse similia; actus enim est quid transiens, habitus quid permanens, nec conveniunt univoce, quod tamen requiritur ne simile agat in simile.

Quinta Experientia. Sit candela producens lumen ut duo, & alia producens lumen ut duo, si ponantur in aula intendente lucem, & tamen sunt similes. Ergo simile agit in simile.

RESPONDETUR. Non intendetur tunc lumen, non enim produceretur ex illa conjunctione quintus gradus luminis.

Sexta Experientia. Fundum lebetis est minus calidum, quam sit superficies. Ergo fundum quod est minus calidum, potest intendere superficiem ut sit magis calida. Ergo multo magis simile poterit intendere simile.

RESPONSUM huic instantiae, in materia de actione in distans responsionis tota vis in hoc est, quod scilicet partes & vapores frigidiores & aquae & lebetis, illuc concentrentur, concurrentibus illis ad resistendum, illic ubi datur actio contrarii, & deferendo sensum partes remotiores, in quas ita desertas, facilius se exerit vis calefactiva, sed inde nihil sequitur contra conclusionem.

QUAERIT. *An agens minus intensum, possit agere in passum magis intensum?*

ASSERO, quod non.

RATIO, quia quando aliqua duo agentia sunt ejusdem rationis, & unum fortius illorum, non potest aliquid praestare, neque minus forte agens potest idem praestare. Sed magis intensum, non potest ulteriorem gradum producere in se, Ergo ne produceret minus intensum, praecipue cum actio sit ab excessu.

DICES. Aer non est ita frigidus ut aqua, & nihilominus hyeme facit congelari aquam.

RESPONDERI potest. Congelationem per accidens provenire ab aere, relicto sibi in suo nativo frigore, sed causatur à frigore aquae, adventitio frigore aeris, exhalationibus terreis & siccis in fluxu siderum &c.

QUAERO 2. *An similis in intensione, dissimilis in materialibus agendi conditionibus, supra explicatis, possint contra se agere?*

ASSERO 1. Quod non.

RATIO. Tum quia ita docet Aristoteles primi Physicorum textu 19. 6. Physicorum textu 9. primi de Generatione textu 50. & 77. Tum quia dissimilitudo illa in materialibus agendi conditionibus, non est vis ulla calefaciendi. Tum quia ponatur ferrum, quod supponitur esse densum, frigidum ut quatuor, ponatur rursus aqua, quae supponitur esse rara, frigida ut quatuor; immergatur ferrum aquae, sequitur quod in aqua ferrum illud produceret quintum gradum frigoris, est enim densius, sequitur item quod aqua in ferro, sit productura quintum gradum frigoris, quia docet Aristoteles 1. Physicorum textu 45. quando agens & patiens conveniunt in materia, & habent aliquam activitatis & resistentiae portionem, utrique datur actio, & tamen quod tunc non producat frigus, experientia ostendit, quam hic fallere, nulla ratio ostendit.

ASSERO 2. *Agens magis extensum, habens cum minus extenso gradum intensiois eundem, non potest agere in minus extensum.*

RATIO, quia praecisa ratio extensionis, non est ratio agendi.

ASSERO 3. *Densitatem & majorem extensionem conferre ut actio sit celerior & per majorem sphaeram.* Supponit hanc doctrinam Aristoteles primi Physicorum textu 42. & 5. Physicorum textu 80.

RATIO. Virtus unita est fortior sed in denso est magis unita, Ergo erit in illo fortior, Ergo celerius & efficacius aget. Rursus, in agente informato qualitatibus activis, eoque magis extenso,

plures